

Kinderraad Leerlingenboek

Jongens en meisjes,

Als burgemeester van Leeuwarden vind ik het heel leuk dat jullie meedoen aan de Kinderraad. Ook als je nog niet zo oud bent, is het goed om te weten hoe de gemeente werkt. Wanneer je iets van de gemeente gedaan wilt hebben, weet je na afloop van de Kinderraad hoe je kunt proberen om dat voor elkaar te krijgen.

Zo leren jullie het verschil tussen de Gemeenteraad en het College van Burgemeester & Wethouders. Je hoort wat mijn taken als burgemeester zijn, voor welke zaken je bij de gemeente aan kunt kloppen en hoe je iets onder de aandacht van het gemeentebestuur moet brengen.

In de Kinderraad gaan sommigen van jullie ook voorstellen aan de gemeente doen. Misschien vinden jullie dat er iets moet veranderen op school of in de stad. Maar er is eigenlijk altijd te weinig geld om aan alle wensen tegemoet te komen. Daarom moeten jullie ervoor zorgen dat jullie de beste argumenten voor jullie eigen voorstel hebben, zodat iedereen vindt dat jullie voorstel het meeste oplevert. Dan komt er voor dat idee geld op tafel. In de echte Gemeenteraad werkt het precies zo.

Ik twijfel er geen moment aan dat jullie heel veel plezier gaan beleven aan de Kinderraad. Wie weet zijn enkelen van jullie over tien jaar wel echt gemeenteraadslid!

Vriendelijke groet,

Sybrand Buma

Burgemeester van Leeuwarden

Les 1: Politiek

Werkblad 1

Wat doet de gemeente?

Naast de gemeente waarin je zelf woont zijn er nog honderden andere gemeenten in Nederland. De plaats waar je woont hoort bij een gemeente. Meestal bestaat de gemeente uit een aantal dorpen en steden. Zoek maar eens in Google Maps de gemeente Leeuwarden op.

Opdracht 1

Hoe heet de gemeente waarin jij woont?

Welke plaatsen horen bij de gemeente?

Welke gemeenten grenzen aan jouw gemeente?

Opdracht 2

Waar staat het gemeentehuis van jouw gemeente?

Welke zaken regel je op het gemeentehuis? Noem drie dingen.

- 1

- 2

- 3

Er zijn mensen die plannen maken voor de gemeente waar je woont. Zij maken plannen voor bijvoorbeeld scholenbouw, woningbouw, welzijn, verkeer, werkgelegenheid, sociale zaken, milieu, cultuur, sport, recreatie en ordehandhaving. Sommige gemeenten zorgen ook voor de opvang van vluchtelingen. Ook voor jou, je broertjes en zusjes en je vriendjes is de gemeente belangrijk. Zo regelt de gemeente bijvoorbeeld waar speeltuinen en trapveldjes komen. Ook zorgen ze ervoor dat jullie kunnen sporten, door voor sportzalen en sportvelden te zorgen, en door subsidie (geld) te geven aan sportverenigingen.

Opdracht 3

Welke dingen horen er bij de gemeente en welke niet? Zet een kruis in het juiste vak

	Taak gemeente	Geen taak gemeente
Disco's organiseren	☐	☐
Roken verbieden	☐	☐
Speelgoed maken	☐	☐
Zwembad bouwen	☐	☐
School besturen	☐	☐
Kleding verkopen	☐	☐
Grasveldjes bijhouden	☐	☐
Auto's verhuren	☐	☐
Vuilnis ophalen	☐	☐
Hond uitlaten	☐	☐
Dierenasiel bekostigen	☐	☐
Scholen bouwen	☐	☐
Kinderen naar school brengen	☐	☐
Sporthallen bouwen	☐	☐

De bestuurders van de gemeente.

Elke vier jaar zijn er gemeenteraadsverkiezingen in de gemeente. De laatste verkiezingen in Leeuwarden waren op woensdag 22 november 2017. De inwoners van de gemeente konden toen de 39 gemeenteraadsleden van Leeuwarden kiezen. Omdat zij direct gekozen worden door de inwoners van de gemeente zijn de gemeenteraadsleden de baas van de gemeente. De gemeenteraad benoemt de wethouders. De burgemeester wordt benoemd door de Koning, voor zes jaar. Daarbij weegt het advies van de gemeenteraad zwaar. De wethouders en de burgemeester overleggen over belangrijke onderwerpen en plannen met de gemeenteraad. De gemeenteraad beslist of de wethouders hun beleid mogen uitvoeren of niet. De gemeenteraad wordt ondersteund en geadviseerd door een speciale ambtenaar: de raadsgriffier. Het college van burgemeester en wethouders wordt ondersteund door de gemeentesecretaris. Die is ook de baas van alle ambtenaren die op het gemeentehuis werken.

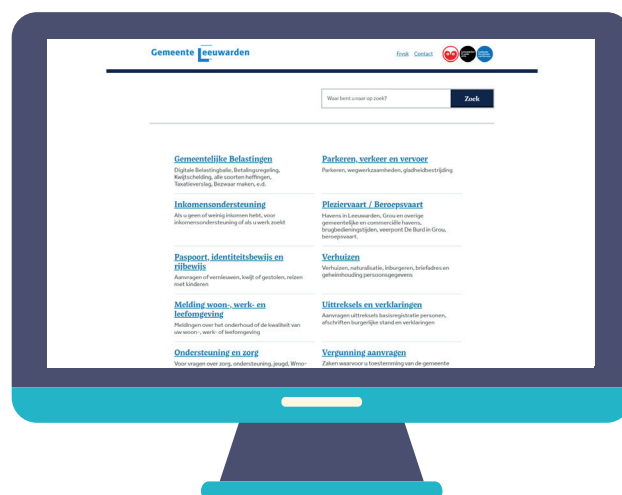
De burgemeester is de voorzitter van de gemeenteraad, maar ook de voorzitter van het college van burgemeester en wethouders. De directeur van jouw school is een soort bestuurder. Samen met de leerkrachten heeft hij

of zij de leiding op school. Ze bepalen samen hoe ze lesgeven, welke boeken er op school zijn en nog veel meer zaken. De directeur let erop dat iedereen zijn werk goed doet. De directeur op school beslist niet alleen, hij of zij luistert naar de leerkrachten en ze beslissen samen. De burgemeester en wethouders vormen het dagelijks bestuur van de gemeente. De burgemeester beslist samen met de wethouders over de plannen die zij samen met ambtenaren maken. Een ander woord voor plannen maken is beleid maken. Als je wethouder bent, is dat een betaalde baan. Je hebt dan ook een eigen kamer op het gemeentehuis, net als de burgemeester. Elke wethouder heeft net als een leerkracht een aantal taken. Een leerkracht heeft bijvoorbeeld de taak om les te geven aan groep 7. Een wethouder heeft ook taken, dat noemen we een portefeuille. Hij of zij is verantwoordelijk voor een deel van het beleid. Naast het dagelijks bestuur, is er een algemeen bestuur. Dat is de gemeenteraad. De raad stelt de kaders vast waarbinnen het college van burgemeester en wethouders moet werken. Ook heeft de raad een controlerende rol.

De gemeenteraad bestaat uit verschillende politieke partijen. Die noemen we fracties..

Opdracht 4

Kijk op de website of in de gemeentegids van Leeuwarden wie de burgemeester is en wie de wethouders zijn.

Opdracht 5

Vul de naam in onder de juiste wethouder of burgemeester.

Dit is de samenstelling van het College van Burgemeester en Wethouder.

Vul de juiste letters in onder de juiste wethouder of burgemeester.

- A.** Zorgt voor alles wat met geld in de gemeente te maken heeft
- B.** Zorgt dat er woningen gebouwd kunnen worden
- C.** Zorgt voor het aanleggen van wegen
- D.** Zorgt voor voldoende parkeerplaatsen
- E.** Is hoofd van de politie
- F.** Zorgt voor bijstandsuitkeringen aan mensen die geen werk hebben
- G.** Zorgt voor voldoende culturele activiteiten in Leeuwarden
- H.** Zorgt ervoor dat schoolgebouwen onderhouden worden
- I.** Zorgt er voor dat bedrijven graag naar Leeuwarden komen
- J.** Zorgt er voor dat woningen milieuvriendelijk worden gebouwd
- K.** Zorgt voor een veilige stad
- L.** Zorgt voor goede buurthuizen
- M.** Zorgt ervoor dat daklozen kunnen worden opgevangen
- N.** Zorgt ervoor dat de straten na Koningsdag worden geveegd

Bedenk alvast welke vragen je wilt stellen aan het raadslid.

[illegible]

Les 3: Beslissingen nemen en zelf een partij oprichten

Werkblad 1

Beslissingen nemen

Vier manieren om te laten weten wat jij wilt

Stel je voor: jij wilt, samen met een vriendje, dat er een speeltuin wordt ingericht bij jou in de buurt. Jullie hebben samen met andere kinderen uit de buurt plannen gemaakt hoe je het graag wilt hebben.

1. Waar ga je dan naar toe met die plannen? Het is geen zaak voor de provincie of voor het hele land. Je gaat naar de gemeente.

Bij wie (welke wethouder) van de gemeente zou je terecht kunnen met je plannen?

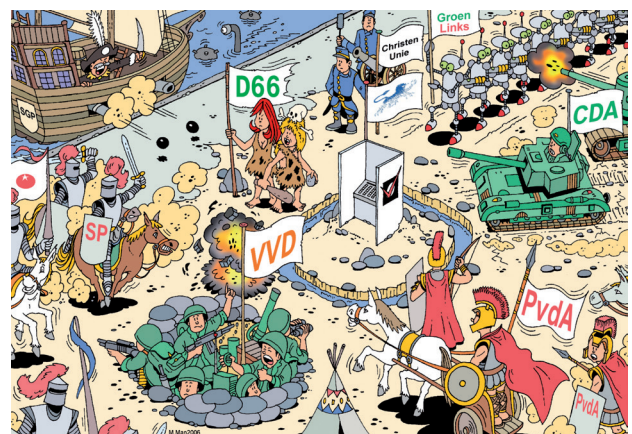
2. Je kunt ook gaan actie voeren, om te laten weten wat je wilt. Dat kan bijvoorbeeld als de gemeente plannen heeft, die jij graag zou willen veranderen. Greenpeace probeert ook door actie te voeren plannen te veranderen. Deze plannen gaan bijvoorbeeld over de jacht op walvissen of het lozen van chemisch afval in de zee of rivieren.

Stel je voor: jij zou actie willen voeren omdat je vindt dat er een speelplaats moet komen. Wat zou je kunnen doen? Noem een aantal manieren

3. Er is nog een manier om de gemeente op de hoogte te brengen van wat jij wilt. Een keer in de vier jaar mag je meedoen aan verkiezingen. Je mag dan kiezen wie er in de gemeenteraad komt. Maar om te mogen kiezen moet je minstens 18 jaar zijn.

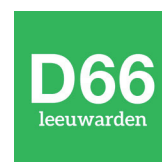

4. Een vierde manier om te laten weten wat je wilt, is door lid te worden van een politieke partij. Je kiest een partij die wil wat jij ook wilt en waarvan jij vindt dat die de beste ideeën en plannen heeft.

Werkblad 2: Partij oprichten

Op deze bladzijde zie je voorbeelden van logo's van politieke partijen van de gemeenteraad van Leeuwarden. Bekijk de logo's goed, want je gaat straks zelf met je groepje een partij vormen. Voor deze partij bedenken jullie een eigen naam en logo.

Wat is de naam van jullie partij?

Teken hier het logo van jullie partij.

Les 4, 5 en 6

Waar moet je om denken?

1. De kosten van het voorstel zijn **maximaal** 5.000 euro. Denk er wel aan dat je ook rekening moet houden met bijvoorbeeld kosten voor plaatsing, organisatiekosten en andere bijkomende kosten zoals voor de promotie of bekendmaking.
LET OP: dus ook GÉÉN extra kosten via subsidies/sponsoring.
2. Het moet voor alle kinderen in de gemeente Leeuwarden toegankelijk zijn.
3. Het voorstel mag van alles zijn: een evenement, een speurtocht, sportactiviteit, speeltoestel, goed doel etc.
4. Een speeltoestel plaatsen is maar onder bepaalde voorwaarden mogelijk: het moet altijd op een bestaande speelplek geplaatst worden. Een speeltoestel moet ook voldoen aan allerlei wettelijke normen net als de plaatsing er van. Dit vanwege de veiligheid.
5. Denk ook eens aan natuurlijke materialen. Kijk maar eens op de website van bijvoorbeeld Springzaad.
6. Als je een grote activiteit wilt organiseren waar veel kinderen aan mee kunnen doen, bijvoorbeeld alle kinderen van de gemeente Leeuwarden (dus ook uit de dorpen), of samen met een paar andere scholen, bedenk dan ook wie de organisatie op zich gaat nemen. Dit moet je opnemen in je voorstel. Bedenk ook of er aan de organisatie zelf kosten zijn verbonden.
7. Je wilt dan natuurlijk dat er veel kinderen komen, dus hoe ga je de publiciteit organiseren en wat gaat dat kosten? Neem ook dit op in het voorstel en bedenk of je een vergunning nodig hebt.

In deze lessen gaan jullie een voorstel maken voor de kinderraad. Eerst met jullie eigen partij. Denk goed na over wat het beste voorstel zou kunnen zijn. Straks moet je het presenteren aan de rest van de klas.

Ten slotte hebben we de afgelopen jaren vaak voorstellen gezien waar de leerlingen een soort leskist wilden ontwikkelen. Een mooi voorbeeld is de prijs van de Kinderraad in 2011. De kinderen van de Wester hadden een avontuur/ontdekkingstocht bedacht in het Leeuwarder Bos. De gemeente heeft deze prijs helemaal laten uitvoeren door het Natuurmuseum en laten aansluiten bij hun promotiemateriaal, op die manier werden er geen extra kosten voor publiciteit gemaakt. Ga dus op zoek naar een partner die het voorstel voor jou kan organiseren omdat ze al met zoiets bezig zijn. Dit bespaart in de uitvoeringskosten. Denk bijvoorbeeld eens aan de BV Sport, het Historisch Centrum Leeuwarden of Kunstkade.

Les 7: De Kinderraad

KINDERRAAD:

voor en door kinderen ...

Samen met het basisonderwijs, gemeenteraadsleden, HBO-opleidingen en HBO-studenten organiseert de griffie van de gemeente Leeuwarden ieder jaar de kinderraad. De kinderraad is ontstaan na een initiatief van het CDA en de PvdA in de gemeenteraad. Het doel is om kinderen uit Leeuwarden op een speelse wijze in aanraking te laten komen met het begrip "democratie". Ieder jaar kunnen zes scholen uit de gemeente Leeuwarden een voorstel indienen.

De kinderen bereiden zich vooraf op school voor aan de hand van het door de gemeente Leeuwarden ontwikkelde lesmateriaal. Deze lessen worden zoveel mogelijk gegeven door studenten van de PABO-opleiding en moeten leiden tot een

voorstel die de kinderen presenteren tijdens de dag van de kinderraad. De deelnemende scholen presenteren en verdedigen dan hun voorstel in de Leeuwarder Raadzaal.

De zaal zit iedere keer bomvol met kinderen, zodat het altijd een sfeervolle dag is. Daar geeft DJ Jimmy James nog een extra dimensie aan. Het heeft nog nooit zo geswingd in de raadzaal!

De deelnemende klassen krijgen na de presentaties een rondleiding door het stadhuis. Op elke locatie krijgen ze een toneelscène te zien met het thema democratie. Zo krijgen ze 5 toneelscènes te zien op 5 verschillende locaties. 1 locatie hebben de klassen pauze en krijgen ze drinken en wat lekkers.

"De burgemeester zit de kinderraad voor, net als een gewone raadsvergadering"

De kinderraad wordt voorgezeten door de burgemeester. De kinderburgemeester zit in de jury voor de verkiezing van de volgende kinderburgemeester en hij/zij opent de vergadering. Van de burgemeester krijgt iedere school vijf minuten de tijd om het plan te presenteren. Daarna vindt per ingediend voorstel

een heus debat plaats. Het gaat er soms heftig aan toe. Kritische vragen worden beantwoord met soms gevatte antwoorden. Het gaat ook wel ergens om, want de kinderen kunnen € 5.000,- euro winnen en daarmee hun plan tot uitvoer laten brengen. Spannend dus!

Stemmen?

Hoe werkt het? De kinderraadsleden mogen twee stemmen uitbrengen: één op hun eigen voorstel en één op het voorstel van een andere school. De stemmen worden geteld en het voorstel met de meeste stemmen, wint. Zo gaat het dus net als in de echte gemeenteraad: de meeste stemmen gelden.

En de winnaar is...

De kinderraad vindt al plaats sinds 2005. In dat jaar was de Wynwizer de eerste winnaar van de kinderraad. De skatevoorziening die zij hadden bedacht, is in de buurt van hun school geplaatst. Zo zijn er in de jaren een hoop andere voorstellen gerealiseerd, zoals; het opknappen van oude speeltoestellen in de Groene Ster, een leskist met vragen en opdrachten voor een speurtocht in het Leeuwarder Bos, het ontwerpen van een sportkalender en organiseren van sportclinics, Crazy Sportdag, kist met oud Hollandse spelletjes en meer.

Kinderburgemeester

Tijdens de dag van de kinderraad wordt naast het kiezen van het favoriete voorstel, ook de kinderburgemeester gekozen. De kinderburgemeester is ambassadeur van de kinderraad en van alle kinderen in Leeuwarden, voor een heel jaar. De kinderburgemeester bezoekt samen met de burgemeester of wethouder uiteenlopende evenementen, zoals de intocht van Sinterklaas, de landelijke dag van kinderburgemeester, kranstegging tijdens de dodenherdenking op 4 mei.

"de kinderburgemeester wordt gefeliciteerd door de oud-kinderburgemeester"

Regels voor de Kinderraad

Algemeen

De kinderraad ziet er grotendeels hetzelfde uit als de gemeenteraad van Leeuwarden. Dat wil zeggen dat de kinderraad zal bestaan uit 36 kinderen uit de groepen 7 van zes basisscholen en dat de burgemeester van Leeuwarden de vergadering zal voorzitten.

Kinderraad

Presentatie voorstellen:

- Alle groepjes die aan de Kinderraad meedoen komen in de Raadzaal.
- Er wordt aangewezen waar elk groepje zit.
- Daarna is er nog een korte uitleg over de regels voor de Kinderraad.
- Elk groepje krijgt een raadslid als begeleider die je alles kan vragen en die je helpt als het nodig is. Dit is hetzelfde raadslid als van de gastles.
- De kinderen uit de klas mogen op de tribune in de raadzaal meekijken.
- De Kinderraad wordt geopend door de kinderburgemeester.
- De burgemeester vraagt één voor één de groepjes om naar voren te komen voor het geven van hun presentatie.
- Elke groep krijgt ongeveer vijf minuten om hun voorstel te presenteren.
- De groep mag zelf weten hoe zij de presentatie doen (de 1 persoon van de groep of misschien wel alle 6; misschien wel met plaatjes, tekeningen etc.)
- Als een groepje van een andere school presenteert kun alvast vragen opschrijven die je deze groep bij het debat stellen. Het raadslid of jullie leerkracht kan jullie hierbij helpen.

Debat

- Na de rondleiding kun je weer op dezelfde plek gaan zitten in de raadzaal.
- Dan begint het debat onder leiding van de burgemeester.
- Bij het debat kan een groepje vragen stellen aan een ander groepje die de vragen zo goed mogelijk probeert te beantwoorden.
- De burgemeester wijst aan wie aan de beurt is om een vraag te stellen en vraagt het groepje aan wie de vraag gesteld wordt deze te beantwoorden.
- Wil je tussentijds reageren op iemand dan mag je je vinger opsteken. De burgemeester kan je dan het woord geven.
- Probeer zo goed mogelijk aan iedereen uit te leggen waarom het voorstel van jullie groep moet winnen. Hou het positief! Zet in op de goede punten uit jullie voorstel. Wees kritisch naar anderen maar hou het fatsoenlijk!

Stemmen

- Na het debat begint het stemmen.
- Elk lid van de kinderraad kan 2 stemmen uitbrengen. Een mag op het eigen voorstel, de andere stem moet op een ander voorstel.
- Het voorstel met de meeste stemmen is de winnaar en wordt door de Gemeente uitgevoerd als het aan de richtlijnen voldoet

Overig

- In de zaal en op de tribune mag niet gegeten of gedronken worden (ook geen kauwgom).
- Het publiek heeft geen spreekrecht.
- Het verstoren van de orde is niet toegestaan. (Toon respect voor elkaar, iedereen doet zijn best dus geen boe-geroep etc.)

Succes en vooral: Veel plezier!

